

Informácia z učiteľskej mobility v Litve

V dňoch 8. – 12. apríla 2013 som absolvovala učiteľskú mobilitu v rámci programu Erasmus v Litve. Hostiteľskou vysokoškolskou inštitúciou bola *Mykolas Romeris University* (ďalej len „MRU“).

MRU pozostáva zo šiestich fakúlt sídliačich v meste Vilnius, ktoré je hlavným mestom Litvy, a v meste Kaunas, ktoré je situované približne sto kilometrov západne od Vilnius. V hlavnom meste sídli až päť zo šiestich spomínaných fakúlt, a to Faculty of Law (Fakulta práva), Faculty of Economics and Finance Management (Fakulta ekonómie a finančného manažmentu), Faculty of Politics and Management (Fakulta politológie a manažmentu), Faculty of Social Policy (Fakulta sociálnej politiky) a Faculty of Social Informatics (Fakulta informatiky). Avšak z môjho pohľadu a taktiež z hľadiska perspektívy spolupráce Akadémie PZ v Bratislave a MRU je fakulta sídliača v meste Kaunas, a to Faculty of Public Security (Fakulta bezpečnostných služieb), najpútavejšou a najzaujímavejšou. Do spomenutej štruktúry univerzity je možné zaradiť aj Institute of Humanities (Inštitút humanitných vied).

V rámci mojej týždennej mobility som prvé dva dni strávila vo Vilniuse, kde som predniesla dve odborné kriminologické prednášky, a to Prevention of crimes against person (Prevenencia kriminality osôb) a Prevention of crimes against property (Prevenencia majetkovej kriminality). Okrem odborných záležitostí som v jednej samostatnej prezentácii predstavila prítomným Akadémii PZ v Bratislave, najmä Katedru kriminológie A PZ a v neposlednom rade som poskytla aj niekoľko informácií o Policajnom zbore SR. Predmetnú skupinu tvorili „Erasmus študenti“ z rôznych krajín, ktorých bolo 15, z toho dve Slovenky. Vo Vilniuse sa mi venovala docentka Janina Juškevičiutė, ktorá v rámci MRU vyučuje predmet „teória vyšetrovania“. Zvyšné tri dni môjho pobytu som strávila v meste Kaunas, kde som v rámci dvoch vyučovacích hodín civilným študentom predstavila (už spomínanú) tému prevencia kriminality osôb. V rámci MRU iba v Kaunase (Faculty of Public Security) sú vzdelávaní a vychovávaní príslušníci litovskej polície. Ako som už uviedla, ja som absolvovala cvičenie s civilnými študentmi, z čoho vyplýva, že v Litve je podobný systém ako v Slovenskej republike, teda v rámci inštitúcie (vysoká škola/univerzita), ktorá vzdeláva a vychováva príslušníkov polície, študujú aj civilní študenti. V Kaunase sa mi venovala kolegyňa Ingrida Kairienė, ktorá pôsobí ako asistentka v rámci katedry policajných služieb (Department of police activities). Počas pobytu v Kaunase som absolvovala aj stretnutie s prodekanom spomenutej fakulty profesorom Greičiusom, s ktorým sme sa rozprávali o fungovaní škôl (MRU a A PZ), komparovali študijné programy, predmety a podobne.

Počas dvoch dní, ktoré som strávila vo Vilniuse, som bola ubytovaná v študentskom domove, pričom podľa môjho názoru je úroveň internátov v obidvoch krajinách porovnateľná. Priestory univerzity vo Vilniuse vo mne zanechali nepochybne krásne spomienky. Škola prešla v poslednom čase rekonštrukciou a taktiež boli niektoré časti objektu aj novovybudované. Viac je možné si pozrieť a dočítať sa na oficiálnej stránke univerzity – www.mruni.eu/en/. Technická vybavenosť školy a konkrétnych prednáškových sál či učební je výborná. Priestory fakulty sídliacej v Kaunase majú diametrálne odlišný charakter a zapôsobili na mňa naozaj veľmi kladne. Univerzita tu sídli v historickej budove, ktorá má vyše sto rokov, a tak všetko dýcha históriou, či už sú to učebne, prednáškové sály, kancelárie zamestnancov, alebo verejné priestory školy.

Predposledný deň môjho pobytu v Litve som sa zúčastnila v priestoroch školy v Kaunase na veľmi zaujímavej akcii, kde sa konalo stretnutie študentov (príslušníkov polície) a personálnych zástupcov litovskej polície (za každý litovský kraj /10/ jeden zástupca).

Spôsob štúdia príslušníkov polície v MRU je takýto: osoba, ktorá má záujem študovať na danej univerzite ako príslušník polície, sa musí stať jej členom ešte pred nástupom na štúdium. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné prijatie civilných študentov do radov polície počas ich štúdia na univerzite, ako je to v SR. Študent, ktorý prichádza študovať na univerzitu ako príslušník polície, je najprv zaradený na konkrétne miesto (tabuľku), zvyčajne v tom kraji, z ktorého pochádza, pričom na štúdium ho vysiela samozrejme zamestnávateľ. Spomenutí študenti môžu študovať v rámci bakalárskeho štúdia iba denne. Na konci ich bakalárskeho štúdia sa vždy uskutočňuje dané „stretnutie“, kde zástupcovia polície z jednotlivých krajov (zvyčajne osoba z personálneho oddelenia a krajský riaditeľ či jeho zástupca) si k sebe postupne pozývajú študentov, s ktorými sa rozprávajú o tom, čo nastane po ukončení ich štúdia. Je predpoklad, že študent sa po ukončení bakalárskeho štúdia vráti pracovať ako príslušník polície do kraja, ktorý ho na štúdium vyslal, avšak životné situácie prinášajú zmeny, a tak mnohí zo študentov sa do daného kraja vrátiť nechcú (a to z rôznych dôvodov, ako je napríklad uzatvorenie manželstva počas štúdia na vysokej škole, lepšie pracovné príležitosti v okolí hlavného mesta a podobne). Práve spomenuté záležitosti sú predmetom jednotlivých debát počas tohto stretnutia. Študent má možnosť oznámiť zástupcom polície z kraja, ktorý ho na štúdium vyslal, že nemá záujem sa vrátiť späť do daného kraja, pričom je takáto požiadavka zvyčajne akceptovaná. V takomto prípade študent následne absolvuje rozhovor so zástupcami polície z kraja, kde má po ukončení štúdia záujem pracovať. Zástupcovia polície predmetného kraja mu podľa jeho špecializácie, ktorú študoval, a samozrejme s ohľadom na personálne možnosti, ponúknu adekvátnu pracovnú príležitosť. Situácia v hlavnom meste je podobná situácii v Slovenskej republike; väčšina študentov má záujem po ukončení štúdia sa pracovne zaradiť práve v hlavnom meste. Konkurencia je nepochybne veľká, a tak samozrejme môže nastať aj situácia, že daný kraj študentovi jednoducho nemôže ponúknuť adekvátne miesto (tabuľku), a tak sa študent vracia pracovať do kraja, ktorý ho na štúdium vyslal, pričom samozrejme personálne zmeny sú možné aj počas výkonu služby. Študent ako príslušník polície musí byť samozrejme po skončení štúdia pracovne zaradený, i keď už to nebude možno podľa jeho predstáv. Dané stretnutie študentov a zástupcov jednotlivých krajov je dobrovoľné, ale ak sa študent na takomto stretnutí nezúčastní, prichádza o možnosť pokusu vybrať si miesto svojho budúceho pracovného pôsobenia a automaticky je zaradený na výkon služby do kraja, ktorý ho na štúdium vyslal. Na stretnutí, na ktorom som sa zúčastnila aj ja, bolo však prítomných naozaj veľa študentov, podľa slov pedagógov takmer 100 %. Študent, ktorý sa rozhodne nepracovať v policajnej praxi, ale v súkromnej sfére a do troch mesiacov po ukončení štúdia nezačne pracovať ako príslušník polície, automaticky stráca uniformu. V Litve takéto prípady nie sú problémom, pretože (ak som fungovanie daného systému pochopila správne) študent – príslušník polície počas štúdia nedostáva plat, resp. má minimálne výhody z toho, že je príslušníkom polície, a tak nemusí policajnej inštitúcii nič refundovať. V aktuálnom akademickom roku (2012/2013) by malo bakalárske štúdium ukončiť 80 študentov – príslušníkov polície.

Bakalárske štúdium civilných študentov i príslušníkov polície trvá štyri roky, t. j. osem semestrov. Od septembra 2013 by sa však mala daná situácia zmeniť a dané štúdium by sa malo skrátiť na sedem semestrov, čo znie určite zvláštne, avšak dané rozhodnutie, ako povedali zástupcovia univerzity, ešte nie je isté. Magisterské štúdium, rovnako ako v slovenskom vysokoškolskom systéme, trvá dva roky, to znamená štyri semestre. Študenti, ktorí sú príslušníci polície a pokračujú v magisterskom štúdiu, môžu študovať iba externe. Systém tohto štúdia sa však od systému Akadémie PZ v Bratislave odlišuje. Študenti navštevujú školu iba jedenkrát za semester, a to súvislo na jeden mesiac.

Študenti, ktorí sú príslušníkmi polície, musia počas vyučovania a v priestoroch univerzity nosiť rovnošatu, ktorá je však odlišná od klasickej policajnej uniformy. Chlapci aj dievčatá nosia rovnaký odev, vrchnú časť a nohavice. Uniforma má odtiene sivej farby a pripomína

maskáče. Každý študent má na ľavom rukáve vrchného odevu označenie ročníka, ktorý momentálne navštevuje, a taktiež nadpis „student“ a na pravom rukáve znak polície. Asistenti a ostatní príslušníci pôsobiaci v rámci univerzity, podobne ako na Akadémii PZ v Bratislave, nosia uniformu zvyčajne počas vyučovania. Na univerzite pôsobia ako asistenti príslušníci polície a taktiež civilní zamestnanci.

Nedá mi nespomenúť knižnicu univerzity, a to predovšetkým tú, ktorá je vo Vilniuse. Daná knižnica je naozaj primeraná takej univerzite, akou je MRU, a to z hľadiska počtu publikácií v nej uložených, veľkosti či otváracích hodín. Posledné zo spomenutého ma prekvapilo asi najväčšmi, pretože knižnica je otvorená sedem dní v týždni a – s výnimkou krátkych prestávok na obed či skoro ráno – 24 hodín denne. Knižnica je, podľa tvrdenia študentov i pedagógov, využívaná stále a veľmi intenzívne, dokonca vraj od polnoci do rána je tam naozaj vysoká koncentrácia snaživých učiacich sa študentov.

Čo sa týka samotnej krajiny, myslím, že by veľmi kladne zapôsobila na každého, tak ako to bolo aj v mojom prípade. Nie nadarmo sa o Litve hovorí ako o „zelenej krajine“; naozaj je tam veľa lesov, lúk či parkov, ktoré sú veľmi často situované v tesnej blízkosti námestí, centier či sídlisk. Život v meste, či už vo Vilniuse, alebo Kaunase, sa mi zdal veľmi podobný tomu nášmu. Verejná doprava, podľa môjho názoru, funguje na veľmi slušnej úrovni.

Záverom možno konštatovať, že účel zahraničnej služobnej cesty bol splnený a jej program bol realizovaný podľa vopred určeného plánu. Zrealizovaná cesta bezpochyby prispela k rozvoju vedecko-pedagogického rastu, osobnostného rastu a taktiež v nemalej miere aj rozvoju medzinárodnej spolupráce medzi Akadémiou PZ v Bratislave a MRU v Litve.

Učiteľskú mobilitu, ako aj mobilitu študentov pokladám za nesmierne pozitívnu príležitosť, a to či už z dôvodu nadobudnutia nových pracovných (študentských) kontaktov, zlepšenia jazykových zručností, či možnosti cestovania. Daný pobyt, aj keď trval iba niekoľko dní, mi priniesol nielen veľa pracovných príležitostí a poznatkov, ale aj osobných zážitkov, pričom touto cestou chcem vysloviť vďaku za možnosť zúčastniť sa na danej služobnej ceste. V neposlednom rade odporúčam všetkým, či už akademickým pracovníkom, alebo študentom, ktorí budú mať možnosť a príležitosť zúčastniť sa na obdobnom projekte, aby túto šancu využili... Stálo to za to (aj keď samozrejme s troškou strachu a rešpektu)!

MRU, Faculty of Public Security, Kaunas.

Vpravo: Ingrida Kairienė, vyučujúca danej študijnej skupiny.

MRU, Kaunas, priestory knižnice.

*npor. JUDr. Michaela Jurisová
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra kriminológie
Tel: 0961057113
e-mail: michaela.jurisova@minv.sk*